

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Затверджую

Голова Приймальної комісії
Ректор

Анатолій МЕЛЬНИЧЕНКО

28.03.2025 р.

дата

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності

для вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії
«Сучасні науково-педагогічні студії»

за спеціальністю А1 Освітні науки

Програму ухвалено:

Науково-методичною комісією за спеціальністю

А1 Освітні науки

Протокол № 8 від 27 березня 2025 р.

Голова НМКУ

Зоя КОРНЄВА

ВСТУП

Програма вступного іспиту визначає форму організації, зміст та особливості проведення вступного іспиту зі спеціальності на освітньо-наукову програму підготовки докторів філософії «Сучасні науково-педагогічні студії» за спеціальністю А1 Освітні науки.

Метою програми є перевірка набуття вступником компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

1. ОСНОВНИЙ ВИКЛАД

1.1. Перелік тем, які виносяться на іспит зі спеціальності

Розділ 1

Загальна педагогіка, педагогіка, педагогіка вищої школи й історія педагогіки.

1. Система педагогічних наук.
2. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки.
3. Методи опитування (бесіда, інтерв'ю, анкетування).
4. Метод педагогічного експерименту.
5. Емпіричні і теоретичні наукові методи.
6. Етапи педагогічного дослідження.
7. Мета виховання. Завдання основних напрямів всебічного розвитку особистості.
8. Предмет і завдання дидактики.
9. Діяльність як чинник розвитку особистості.
10. Компоненти процесу навчання.
11. Освітня, розвивальна та виховна функції навчання.
12. Мотиви навчально-пізнавальної діяльності суб'єкта навчання.
13. Об'єктивні і суб'єктивні закономірності процесу навчання.
14. Етапи освітнього процесу.
15. Характеристика основних принципів навчання.
16. Класифікація методів навчання. Словесні, наочні, практичні методи навчання.
17. Поняття про форми організації навчання. Функції форм навчання.
18. Урахування індивідуальних особливостей суб'єкта навчання.
19. Підходи до вивчення педагогічних явищ і процесів. Шляхи їх реалізації.
20. Особливості освітнього процесу у закладі вищої освіти. Кредитно-модульна система навчання.
21. Структура діяльності педагога в освітньому процесі.
22. Поняття засобів навчання.
23. Вікові особливості студентської молоді.
24. Самостійна робота студентів.
25. Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.
26. Педагогічна ситуація і педагогічна задача.
27. Самовиховання педагога.
28. Мовлення і комунікативна поведінка педагога.
29. Структура педагогічного спілкування.

30. Стиль педагогічного спілкування.
31. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтерактивного компонента педагогічної взаємодії.
32. Заняття як навчальний діалог педагога зі студентом.
33. Гуманістична педагогіка. Модель освіти К. Роджерса.
34. Внесок у розвиток педагогічної науки Я. А. Коменського, Й. Г. Песталоцці, Г. С. Сковороди.
35. Внесок у розвиток педагогічної науки А. Макаренка, В. Сухомлинського, Г. Ващенко, С. Русової.

Розділ 2

Методика навчання іноземних мов

1. Методика навчання іноземних мов як наука.
2. Зв'язок методики з іншими науками.
3. Підходи до навчання іноземних мов.
4. Цілі навчання іноземних мов.
5. Іншомовна комунікативна компетентність, її зміст і структура.
6. Зміст навчання іноземних мов; компоненти змісту навчання іноземних мов.
7. Принципи навчання (дидактичні і методичні) іноземних мов.
8. Навчально-методичний комплекс з іноземної мови; його склад і структура. Підручник – основний засіб навчання іноземних мов.
9. Засоби навчання іноземних мов. Типи і види засобів навчання.
10. Система вправ для навчання іноземних мов; поняття про систему вправ та її компоненти (підсистеми, групи, підгрупи). Особливості комунікативних вправ для формування іншомовної комунікативної компетентності.
11. Вправа і завдання як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності; класифікація вправ, різні підходи до класифікації, критерії класифікації вправ.
12. Типи і види вправ для формування іншомовної комунікативної компетентності.
13. Загальна характеристика іншомовної фонетичної компетентності. Цілі формування іншомовної фонетичної компетентності. Вправи і завдання для формування фонетичної компетентності.
14. Загальна характеристика іншомовної лексичної компетентності. Цілі формування лексичної компетентності. Етапи формування лексичної компетентності.
15. Вправи для формування іншомовних репродуктивних лексичних навичок, їх цілі, типи і види та режими виконання.
16. Вправи для формування іншомовних рецептивних лексичних навичок, їх цілі, типи і види та режими виконання.
17. Загальна характеристика іншомовної граматичної компетентності. Цілі формування граматичної компетентності. Етапи формування граматичної компетентності.
18. Вправи і завдання для формування граматичної компетентності.
19. Загальна характеристика компетентності в аудіюванні. Чинники, що впливають на ефективність формування компетентності в аудіюванні.
20. Цілі формування компетентності в аудіюванні. Види аудіювання.
21. Вимоги до аудіотекстів. Етапи формування компетентності в аудіюванні.
22. Система вправ і завдання для формування компетентності в аудіюванні.

23. Загальна характеристика іншомовної компетентності в діалогічному мовленні. Чинники, що впливають на ефективність формування компетентності в діалогічному мовленні.
24. Цілі формування компетентності у діалогічному мовленні. Типи діалогів. Етапи формування компетентності в діалогічному мовленні.
25. Підсистема вправ і завдань для формування компетентності у діалогічному мовленні.
26. Загальна характеристика іншомовної компетентності в монологічному мовленні. Чинники, що впливають на ефективність формування компетентності в монологічному мовленні.
27. Цілі формування компетентності у монологічному мовленні. Типи монологів. Етапи формування компетентності у монологічному мовленні.
28. Підсистема вправ і завдань для формування компетентності у монологічному мовленні.
29. Загальна характеристика компетентності у читанні. Чинники, що впливають на ефективність формування компетентності у читанні.
30. Цілі формування компетентності у читанні. Види читання.
31. Вимоги до текстів для читання. Етапи формування компетентності у читанні.
32. Система вправ і завдань для формування компетентності у читанні.
33. Загальна характеристика компетентності у письмі. Чинники, що впливають на ефективність формування компетентності у письмі.
34. Цілі формування компетентності у письмі. Типи письма і жанри писемного спілкування.
35. Етапи формування компетентності у письмі. Система вправ і завдань для формування компетентності у письмі.
36. Загальна характеристика перекладу як виду мовленнєвої діяльності та вміння; типи перекладу; етапи навчання перекладу.
37. Цілі і завдання формування компетентності у перекладі, особливості формування компетентності у перекладі.
38. Цілі формування навчально-стратегічної компетентності. Етапи формування навчально-стратегічної компетентності.
39. Вправи і завдання для формування навчально-стратегічної компетентності.
40. Цілі контролю. Особливості комунікативного контролю. Функції контролю.
41. Види контролю та оцінювання. Вимоги до контролю. Форми контролю.
42. Об'єкти, критерії і параметри контролю та оцінювання.
43. Роль цифрових технологій у навчанні іноземних мов. Шляхи застосування цих технологій у навчанні.
44. Організаційні форми навчання іноземних мов.
45. Вимоги до заняття з іноземної мови. Типи і види практичних занять з іноземних мов.
46. Самостійна та автономна робота студентів у навчанні іноземних мов.
47. Методи навчання іноземних мов (усний метод Г. Пальмера, аудіолінгвальний метод, аудіовізуальний метод, метод М. Уеста).
48. Проєктна технологія навчання іноземних мов.
49. Технології інтерактивного, проблемного навчання іноземних мов.
50. Технологія навчання у співпраці, технологія 'case study'.

1.2. Порядок проведення іспиту

Вступний іспит проводиться державною та іноземними мовами. На іспиті абітурієнти готуються до усної відповіді на завдання екзаменаційного білету. Форма контролю – співбесіда з екзаменаторами. Кожен білет містить чотири запитання. Для

випробування передбачено 30 екзаменаційних білетів, сформованих з наведеного вище переліку тем.

На іспиті вступник готується до усної відповіді на завдання екзаменаційного білету. Термін виконання іспиту становить 3 академічні години (135 хвилин) без перерви.

Методика проведення іспиту наступна. Члени комісії інформують вступників про порядок проведення та оформлення робіт з вступного іспиту зі спеціальності видають вступникам екзаменаційні білети та заздалегідь роздруковані підписані листи для написання робіт. Надалі в ці листи вступники записують письмові відповіді на питання екзаменаційного білету і наприкінці зазначають дату та ставлять особистий підпис.

Після закінчення етапу написання іспиту, проводиться усна частина іспиту. Члени предметної комісії приймають спільне рішення щодо виставлення оцінки на відповідь до кожного з питань екзаменаційного білету. Ці оцінки виставляються на аркуші з відповідями студента.

Підведення підсумку іспиту зі спеціальності здійснюється шляхом занесення балів в екзаменаційну відомість. Ознайомлення вступника з результатами іспиту проводиться згідно з правилами прийому до університету.

1.3. Допоміжні матеріали для складання іспиту

Під час складання іспиту заборонено використання допоміжної літератури та інших допоміжних матеріалів та засобів.

1.4. Рейтингова система оцінювання (PCO)

Оцінювання відповідей здійснюється згідно з критеріями, визначеними у програмі вступного іспиту. Кожен білет включає чотири питання. Перше питання передбачає висвітлення теоретичних основ загальної педагогіки, педагогіки, історії педагогіки та педагогіки вищої школи. Фокусом другого питання є теоретичні основи методики навчання іноземних мов. Це питання представлено у тестовому форматі. Третє питання орієнтоване на розв'язання практичного завдання з формування іншомовної компетентності. Четверте питання передбачає обґрунтування потенційної дослідницької роботи вступника.

Початковий рейтинг вступника за екзамен розраховується, виходячи із 100-бальної шкали. При визначенні загального рейтингу вступника початковий рейтинг за екзамен перераховується у 200-бальну шкалу за відповідною таблицею.

I. Теоретичне питання з загальної педагогіки, педагогіки, історії педагогіки та педагогіки вищої школи.

Відповідь на теоретичне питання з загальної педагогіки, педагогіки, історії педагогіки та педагогіки вищої школи оцінюється у **30 балів** за наведеними нижче критеріями, кожен з яких має вагу у **5 балів**:

- 1) *грунтовне висвітлення теоретичного питання (концепцій, підходів, принципів тощо);*
- 2) *оптимальне поєднання у відповіді теорії, фактів, прикладів, пояснень;*
- 3) *вільне та коректне вживання термінології;*
- 4) *зв'язність і логічність викладення матеріалу;*
- 5) *аргументованість відповіді;*
- 6) *формулювання власних висновків і оцінок відносно представленої інформації.*

За кожен критерій вступник максимально отримує 5 балів:

- повна відповідь – 5 балів;
- достатньо повна відповідь (припустимі незначні неточності) – 3-4 бали;
- неповна відповідь (відповідь містить певні недоліки) – 1-2 бали;
- відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Максимальна кількість балів за перше завдання – 30 балів.

II. Теоретичне питання з методики навчання іноземних мов у тестовому форматі.

Кожне тестове завдання множинного вибору (1 правильна відповідь) має вагу **3 бали**. Виконання тестових завдань максимально оцінюється у **30 балів (10 завдань * 3 бали)**.

III. Виконання практичного завдання з методики навчання іноземних мов.

Третє питання передбачає розв'язання практичного завдання з **методики навчання іноземних мов**. За виконання третього завдання на вступному іспиті зі спеціальності вступник може набрати **20 балів**. Кожен критерій має вагу у **5 балів**:

- 1) *точність виконання практичного завдання;*
- 2) *чіткість виконання практичного завдання;*
- 3) *методична грамотність;*
- 4) *обґрунтованість методичного рішення.*

За кожен критерій вступник максимально отримує 5 балів:

- повна відповідь – 5 балів;
- достатньо повна відповідь (припустимі незначні неточності) – 3-4 бали;
- неповна відповідь (відповідь містить певні недоліки) – 1-2 бали;
- відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Максимальна кількість балів за четверте завдання – 20 балів.

IV. Обґрунтування потенційної дослідницької роботи.

Відповідь на четверте завдання екзаменаційного білету оцінюється у 20 балів за такими критеріями:

1. *Актуальність дослідження* (доцільність пропонованого дослідження загалом повинна бути обґрунтованою шляхом критичного аналізу та порівняння з уже відомими розв'язаннями проблеми).
2. *Визначення об'єкта, предмета, мети дослідження та завдань її реалізації у ході роботи* (мета дослідження має бути сформульована із указівкою на об'єкт і предмет дослідження; успішне досягнення мети зумовлено виконанням низки завдань; об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне й часткове; в об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження).
3. *Наукова новизна потенційної дослідницької роботи* (наукова новизна потенційної дослідницької роботи повинна бути викладена аргументовано, коротко та чітко у вигляді наукових положень, які гіпотетично будуть винесені на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше та визначенням ступеня новизни одержаних результатів).
4. *Структура та логічність композиції викладеного матеріалу* (логічно вибудовані структурні елементи обґрунтування включають актуальність дослідження, визначення об'єкта, предмета, мети дослідження, його новизни та завдань її реалізації у ході роботи).
5. *Обізнаність із класичними та новітніми науковими джерелами* (обізнаність у теоретичних та емпіричних працях педагогіки і методики навчання іноземних мов).

За кожен критерій вступник максимально отримує 4 бали:

- повна відповідність критерію – 4 балів;

- часткова відповідність критерію (припустимі незначні неточності) – 3-2 бали;
- неповна відповідність критерію (відповідь містить певні недоліки) – 1 бал;
- відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Максимальна кількість балів за четверте завдання – 20 балів.

Початковий рейтинг вступника за екзамен розраховується, виходячи із 100-бальної шкали. При визначенні загального рейтингу вступника початковий рейтинг за екзамен перераховується у 200-бальну шкалу за відповідною таблицею:

Таблиця відповідності оцінок PCO (60...100 балів)
оцінкам 200-бальної шкали (100...200 балів)

шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200
60	100	70	140	80	160	90	180
61	105	71	142	81	162	91	182
62	110	72	144	82	164	92	184
63	115	73	146	83	166	93	186
64	120	74	148	84	168	94	188
65	125	75	150	85	170	95	190
66	128	76	152	86	172	96	192
67	131	77	154	87	174	97	194
68	134	78	156	88	176	98	196
69	137	79	158	89	178	99	198
						100	200

Вступники, результати іспиту яких за шкалою PCO складають від 0 до 59 балів, отримують оцінку «незадовільно» і не допускаються до участі в наступних вступних випробуваннях (за наявності) і в конкурсному відборі.

1.5. Приклад типового завдання іспиту зі спеціальності

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СКОРСЬКОГО»

Освітній ступінь	доктор філософії
Спеціальність	A1 Освітні науки
Освітня програма	Сучасні науково-педагогічні студії
Іспит	Вступний іспит зі спеціальності

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Емпіричні і теоретичні наукові методи. Етапи педагогічного дослідження.
2. Тестове завдання з методики викладання іноземних мов.
3. Наведіть приклади умовно-комунікативних вправ для оволодіння монологами.
4. Обґрунтування потенційної дослідницької роботи.

Затверджено на засіданні НМКУ
протокол № ____ від ____ березня 2025 р.

Гарант освітньої програми _____ Зоя КОРНЄВА

ПРИКЛАД ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Інструкція. *Оберіть правильний варіант відповіді і запишіть його у бланку для відповідей.*

1. Об'єктом методики викладання іноземних мов є
 - a. навчання іноземної мови
 - b. метод навчання іноземної мови
 - c. спостереження за процесом навчання іноземної мови
2. У процесі використання комунікативно-діяльнісного підходу до навчання іноземної мови
 - a. мова розглядається як основний засіб міжкультурного спілкування
 - b. типовими завданнями є переклад та переказ навчальних текстів
 - c. помилки у мовленні учнів / студентів вважаються недопустимими
3. Контроль має бути
 - a. об'єктивним і системитичним
 - b. репрезентативним і рубіжним
 - c. об'єктивним та індивідуальним
4. Знайдіть серед наведених завдання-інструкцію до продуктивної вправи
 - a. поясніть іноземцю, як пройти від пошти до музею
 - b. послухайте, що робить Хелен, і спитайте, чи робить її брат те ж саме
 - c. дайте відповіді на альтернативні запитання
5. До лексичного мінімуму входить

- a. активний і потенційний словник
 - b. активний і пасивний словник
 - c. активний, пасивний і потенціальний словник
6. Дискусія є різновидом
- a. діалогу-обговорення
 - b. діалогу-домовленості
 - c. діалогу-розпитування
7. Читання, у процесі якого досягається розуміння не менше 70% змісту, є
- a. вивчаючим
 - b. переглядовим / вибіркоvim
 - c. ознайомлювальним
8. Яким видом мовленнєвої діяльності є письмо?
- a. рецептивним
 - b. репродуктивним
 - c. продуктивним
9. Стратегія самоконтролю та самооцінки результатів відноситься до
- a. метакогнітивних
 - b. когнітивних
 - c. соціальних
10. Основною заслугою М. Уеста є
- a. обґрунтування системи навчання різних видів мовленнєвої діяльності
 - b. розроблення закінченої системи навчання читання
 - c. створення комплексу завдань для хорової роботи

2. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого рівня, до участі в наступних вступних іспитах і в конкурсному відборі не допускаються.

2. Перескладання вступних випробувань не допускається.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Література до розділу «Загальна педагогіка, педагогіка, педагогіка вищої школи та історія педагогіки»

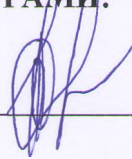
1. Березюк, О. С., Власенко, О. М. Хрестоматія з української педагогіки. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017.
2. Зайченко, І. Педагогіка (3-є вид.). Київ: Ліра-К, 2016.
3. Зязюн, І. А. Педагогічна майстерність. Київ: Вища школа, 2004.
4. Левківський, М. В. Історія педагогіки. Київ: Центр учбової літератури, 2011.
5. Мартиненко, С. М., Хоружа, Л. Л. Загальна педагогіка. Київ: МАУП, 2002.
6. Стражнікова, І. Педагогіка вищої школи. Івано-Франківськ: НАІР, 2018.
7. Фіцула, М. М. Педагогіка вищої школи. Київ: Академвидав, 2014.
8. Кравець, В. П., Мешко, О. І. Хрестоматія з української класичної педагогіки К. Ушинський, С. Русова, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський. уклад. Київ: Грамота, 2008.

Література до розділу «Методика навчання іноземних мов»

1. Ніколаєва, С. Ю. (Ред.). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ: Ленвіт, 2010.
2. Ніколаєва, С. Ю. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах [колективна монографія]. Київ: Ленвіт, 2015.
3. Тарнопольський, О. Б., Кабанова, М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019.
4. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume with New Descriptors, Language Policy Programme Education Policy Division Education Department Council of Europe. (CEFR 2018, February). Retrieved 23 May 2019 from <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>
5. Barkowski, H. Deutsch als fremde Sprache. München: Klett-Langenscheidt., 2014.
6. Funk, H., Christina Kuhn, Ch., Skiba, D., Spaniel-Weise, D., Wicke, R. E. Aufgaben, Übungen, Interaktion. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen, 2014.
7. Hadfield, J., Hadfield, Ch. Introduction to Teaching English. Oxford: Oxford Univ. Press, 2008.

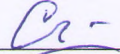
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д.пед.н., проф., проф. каф. ТППАМ,
декан ФЛ

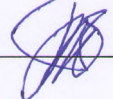
Зоя КОРНЄВА

д.пед.н., доц., проф. каф. АМТС №2, ФЛ

Оксана СИНЕКОП

к.пед.н., доц., доц. каф. ТППАМ, ФЛ

Юлія БАКЛАЖЕНКО

Програму рекомендовано:

кафедрою теорії, практики та перекладу англійської мови

Протокол № ____ від 24 березня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри

Марина КОЛІСНИК